

Tidningen Balans

TEMA HÅLLBARHET

- EU:s nya direktiv
- Detta gäller framöver
- Begrepp att ha koll på

MARIE BAUMGARTS

Hållbarhet som tillväxtmotor

EXPERTEN REDER UT

Tio frågor om social hållbarhet

Grönt skifte

ANGÅR ALLA

Jakten på kompetens blir hårdare med nya direktiv

A

1 8 5 7

C

Ett alternativ till konkurs

En ny lag ger större möjligheter till framgångsrika rekonstruktioner

Har ditt företag ekonomiska problem, men samtidigt en bra affärsidé och en lönsam kärna? Då är företagsrekonstruktion en lösning.

Den nya lagen ger större möjligheter till framgångsrika rekonstruktioner än tidigare. Den ställer även högre krav på rekonstruktören. För oss gör det ingen skillnad, våra medarbetare har alltid haft den högsta kompetensen och inför varje ärende skraddarsyr vi ett expertteam med specialister för att på bästa sätt tillvarata alla intressen.

Vi jobbar med såväl små som stora företag. Ett första möte med oss är gratis så tveka inte att ta kontakt med oss på info@ackordscentralen.se

LEDARE
CHARLOTTA MARTÉNG

FOTO: KATE DESIGNSTUDIO

Ännu en akronym ...

Har du stenkoll på CSRD eller är du en av dem som tänker att CSRD är ytterligare en akronym att lägga på minnet?

Det här numret av Balans ägnar vi åt hållbarhetsfrågor ur olika perspektiv. Med hjälp av reportern Rakel Lennartsson tar vi oss an CSRD, direktivet som implementeras successivt från och med räkenskapsåret 2024 och som innebär att fler bolag ska hållbarhetsrapportera.

Vilka konsekvenser får det för revisions- och rådgivningsbranschen? Att hållbarhetsrapporterna ska revideras ställer krav på snabb kompetensutbyggnad över hela linjen. Det i sin tur skapar ett rekryteringsrace där det gäller för byråerna att ligga i framkant för att locka till sig de bästa medarbetarna. I det här fallet konkurrerar byråerna inte bara med varandra, utan även med andra aktörer på marknaden.

Hållbarhetsområdet är branschens tillväxtmotor just nu. Marie Baumgarts tog klivet direkt in på partnernivå på KPMG och leder KPMG:s strategiska hållbarhetsarbete. Hon vittnar om att företagen behöver hjälp att navigera för att deras verksamheter ska komma ut som vinnare i en klimatneutral miljö. Marie Baumgarts beskriver två världar som behöver mötas och även om hållbarhetsfrågorna har funnits på agendan en längre tid, har det funnits ett avstånd mellan hållbarhetsavdelningar och andra funktioner som finans- och riskavdelningar. "Det kräver en del mod att beträda okänt territorium." säger hon i intervjun i Balans. Missa inte den!

Trevlig läsning!

CHARLOTTA MARTÉNG, chefredaktör för Balans.
Hör gärna av dig till mig på charlotta.marteng@far.se

 FÖLJ OSS PÅ LINKEDIN

Innehåll

NUMMER 6 2022

7 3 frågor

Framtidsdialog hos Almi uppskattat av företag.

8 Aktuellt

Big 4 attraktiva arbetsgivare. Översyn av BAS-kontoplanen igång. Arbetsrättskrönikan.

11 Yrkesvardag

Vägledande domar om korttidsstöd.

14 Porträttet

Marie Baumgarts vill se näringslivets muskler i den gröna omställningen.

20 Fokus

Revisions- och rådgivningsbranschen behöver bygga ut kompetensen för att

möta efterfrågan på hållbarhetsområdet.

29 Min karriär

Jone Solvik på KPMG förvandlade ovanlig bakgrund till superkraft.

31 Vår byrå

Årets framtidsbyrå tipsar om hur du jobbar hållbart.

36 Debatt

EU:s regelkrav kring social hållbarhet flyger under radarn.

38 Expertfrågan

Om varför social hållbarhet spelar roll även för de mindre företagen.

42 Krönikan

Pernilla Lundqvist och Therese Ekberg skriver om en ändrad koncerndefinition i ÅRL.

Hur smart är er byrå?

Gör vårt test och kolla om er redovisningsbyrå har en smart paketslösning som gör att livet leker.

- Leverantörsfakturor går från ankomna till betalda och bokförda med ett klick.
- Era återkommande händelser i verksamheten bokför sig själva.
- Progressen i ert arbete prickas av automatiskt i ert byråstöd.
- Er bokföring sker automatiskt utifrån kassa-bank händelser.
- Bokslutsbilagor skapas automatiskt utifrån det som gjorts i bokföringen.
- Ni betalar månadsvis i efterskott och bara för det ni använder. Självklart har ni ingen bindningstid.

Kryssade ni alla boxar? Grattis! Ni är helt klart supersmarta som redan har Visma Smarta Byrån. Om ni inte kryssade alla boxar men fortfarande känner att ni vill vara en smart byrå med en supersmart helhetslösning, är det lätt fixat på vismaspcs.se.

brlager
bolagon
line.se

Lagerbolag

**Köp ett lagerbolag av oss idag.
Under dagen kan du lämna ett startklart
aktiebolag till din kund.**

Köp ett lagerbolag av oss så slipper du och din uppdragsgivare väntetiden hos Bolagsverket. Våra lagerbolag ligger färdiga för start. Varför ska du köpa just av oss? Här får du tre skäl:

Direkt besked om företagsnamn!

Vi bedömer företagsnamnet utifrån vår erfarenhet.

Vi känner Bolagsverket

Du får nytt företagsnamn utan onödig fördröjning tack vare bra förhandsbedömningar och egen praxisbank.

Vi säljer inte till vem som helst

Vi vill endast sälja till seriösa förvärvare. Våra lagerbolag kan därför bara köpas av advokatbyråer, revisionsbyråer samt på rekommendationer.

Ring oss redan idag! 060-16 81 50

Bolagsrätt

Postadress: Box 270, 851 04 Sundsvall
Besöksadress: Köpmangatan 1
060-16 81 50 info@bolagsratt.se www.bolagsratt.se

Tidningen Balans

Adress: Box 6417, 113 82 Stockholm
tidningenbalans.se

Redaktion

E-post: fornamn.efternamn@far.se

**CHEFREDAKTÖR OCH
ANSVARIG UTGIVARE**
Charlotta Marténg
08 506 112 49

REDAKTÖR
Kristina Israelsson
08 506 112 28

REDAKTÖR
Nina Larsson
08 405 75 22

Grafisk form och layout: Kate designstudio

Omslagsfoto: Kate designstudio

Tryck: PunaMusta 2022, ISSN 2001-5925

Medlem av Sveriges Tidskrifter

TS-kontrollerad fackpressupplaga: 8700 (2021/2022)

Införda artiklar återger författarna eller skribenternas åsikter och behöver inte motsvara FAR:s.

Annon

Mikael Wallenius, Swartling & Bergström Media AB
073 270 70 76, mikael@sb-media.se

Prenumeration

077 045 71 24, far@flowyinfo.se
FAR-medlem: medlem@far.se

Balans ges ut av FAR AB. FAR är en branschorganisation inom redovisning, revision och rådgivning, och är ett av Sveriges största privata utbildningsföretag. FAR har cirka 5000 medlemmar och 1000 anslutna medlemsföretag. FAR:s medlemmar är auktoriserade revisorer, redovisningskonsulter, skatterådgivare, lönekonsulter och specialister samt små och stora företag inom redovisning, revision och rådgivning.

BAKOM KULISSERNA

"Branschen växer med nytt regelverk"

RAKEL LENNARTSSON
är frilansjournalist.

Hur är det att skriva om hållbarhet?

–Området är tekniskt och fullt av nya begrepp, men samtidigt otroligt spännande eftersom synen på företagens roll är på väg att förändras.

Hur tror du att vår bransch påverkas av ett nytt regelverk?

–Min bild är att den kommer att växa och utvecklas med de nya uppgifterna.

3 frågor

Almi gör hållbarhet till en integrerad del av sin rådgivning. Efter att ha testat på projektbasis blir framtidsdialogen obligatorisk för företag som vänder sig till Almi för rådgivning eller lån.

text: Raket Lennartsson foto: Mikael Sjöberg

Varför arbetar Almi med hållbarhet?

Att inte ha hållbarhet på agendan bidrar till att minska företagets överlevnadsggrad på sikt. Det är det självklara skälet. Att vi sedan erbjuder företagen att knyta ihop sina mål enligt ISO26000 med de globala utvecklingsmålen i Agenda 2030 handlar om att Sverige har förbundit sig att uppfylla FN:s globala mål till 2030. Almi, som ägs av svenska staten, bidrar på detta sätt till att AB Sverige kan leverera på målen och säkra Sveriges konkurrenskraft.

Vad är framtidsdialogen?

Det är första steget i Almis kostnadsfria hållbarhetserbjudande till företag. Vi hjälper företag att få syn på vad de redan gör bra och vad de kan göra bättre för att framtidssäkra sin verksamhet enligt ISO26000. Steg två är en frivillig workshop där företagen knyter ihop sina mål med målen i Agenda 2030. Vi har drivit arbetet som ett EU-projekt sedan 2021 och kundnöjdheten har varit skyhögt. Nu blir framtidsdialogen obligatorisk för alla nya företag som vänder sig till Almi för hjälp med affärsutveckling eller lån.

Finns det en risk att Almi konkurrerar med konsultbyråer?

Almi är en marknadskompletterande aktör. Vi kan hjälpa små och medelstora företag att kickstarta sitt hållbarhetsarbete genom att guida dem i de grundläggande begreppen och visa på hur de kopplar till företagets egen affär. Det lägger en god grund för framtiden då allt fler företag kommer att behöva hållbarhetsrapportera.

DAVID CARLSSON

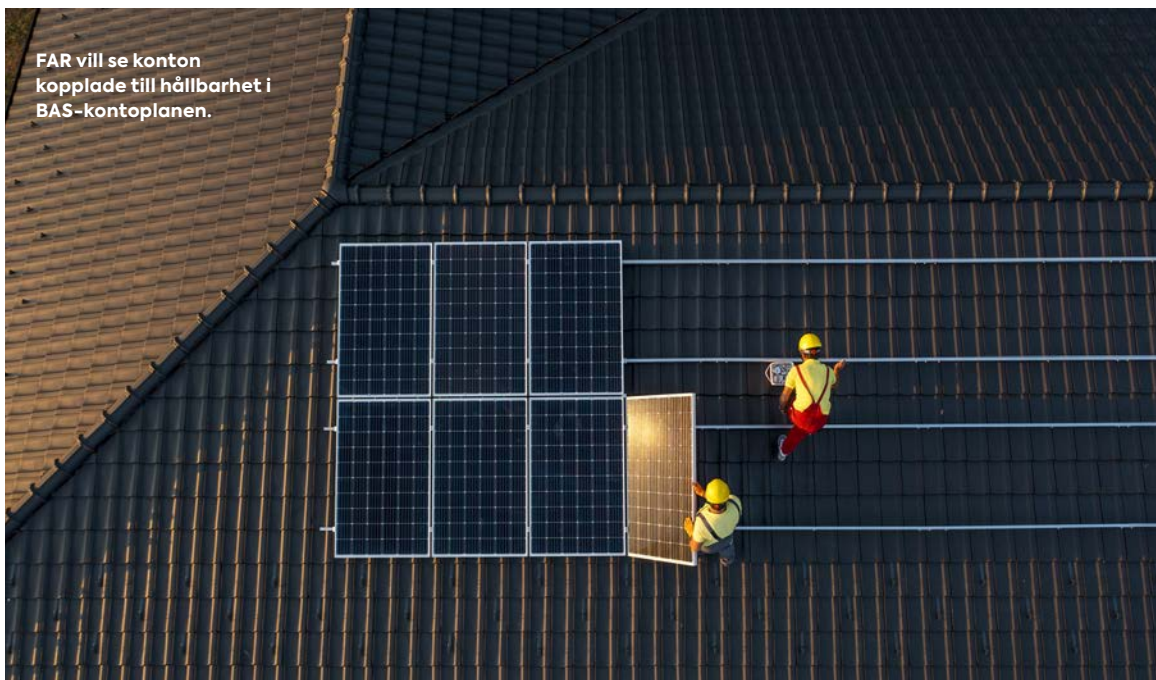
Vad:

Affärschef/
affärsutveckling –
internationa-
lisering, Almi

Ort:

Stockholm

FAR vill se konton kopplade till hållbarhet i BAS-kontoplanen.

Översyn av BAS-kontoplanen igång

Analysera förändringarna i BAS-kontoplanen innan de genomförs. Det anser FAR.

FÖRSLAG TILL EN förändrad BAS-kontoplan har varit ute på remiss. BAS vill ta bort flera konton och införa en ny struktur för anläggningstillgångar. Förslagen är den första av sex delar av en större översyn som beräknas bli klar under nästa år.

– FAR är positiv till det arbete som BAS lägger ner, men tycker att förändringarna ska begränsas till att lägga till och ta bort konton vid behov. Om BAS går vidare med större

genomgripande förändringar anser FAR att en omfattande konsekvensutredning behöver göras för att analysera hur det påverkar företagets kostnader, säger Pernilla Lundqvist, EY, ordförande i FAR:s Operativa grupp Finansiell rapportering Redovisning.

FAR FRAMHÅLLER ATT det skulle kunna vara av intresse för BAS att undersöka hur kontoplanen kan underlätta rapporteringen när fler företag ska upprätta en hållbarhetsredovisning. FAR ger förslag på nya konton som kan vara sådana som är kopplade till hållbarhet, exempelvis konton för solcellspaneler. [O](#)

Kristina Israelsson

227 120

Så många årsredovisningar lämnades in digitalt till Bolagsverket januari – oktober 2022.

213

Så många revisionsbolag fanns registrerade hos Revisorsinspektionen början av november.

”Nu blir det upp till bevis. Det kommer inte längre att gå att positionera sig som hållbar utan att bevisa det. Det gäller både Sverige och våra bolag.”

Marie Baumgarts, KPMG, kommenterar CSRD i Dagens Industri. Missa inte intervjun med Marie Baumgarts på sidan 14.

Redovisningskonsulter får stärkt roll i Norge

Statsauktoriserade redovisningskonsulter? Ja, så kan det snart se ut i vårt grannland. Ett lagförslag som välkomnas av Hanne Opsahl på Regnskap Norge, och som hon menar stärker redovisningskonsulternas roll. ”Nu är vi äntligen ett steg närmare en efterlängtd lag som vi hoppas på att få ett besked om från Stortinget innan jul” säger hon i en längre intervju publicerad på Balans webb.

BDO Årets karriärföretag 2023

För fjärde året i rad utses BDO till Årets karriärföretag när bolaget Karriärföretagen presenterar sin lista på arbetsgivare i Sverige som erbjuder bäst karriärmöjligheter för studenter och young professionals. Syftet med listan är att matcha unga på arbetsmarknaden med företag som erbjuder bra utvecklingsmöjligheter samt att belöna ett framgångsrikt employer branding-arbete.

Ekonomisk tillväxt största risken för finanschefer

Kostnadsreduceringar har seglat upp som finanschefernas högsta prioritet, medan ekonomisk tillväxt ses som den största risken. Det visar höstens CFO Survey från Deloitte och SEB. Sammantaget konstateras att svenska finanschefer syn på affärsmöjligheterna framöver tydligt har försämrats, samtidigt som synen på de finansiella utsikterna faller till den lägsta nivån sedan 2013.

Fler nyheter på tidningenbalans.se

EY branschbäst när unga rankar arbetsgivare

Big 4 tar sig in på listan när Young Professional Attraction rankar attraktiva arbetsgivare. EY tar för första gången en topp tio-placering.

ATT REKRYTERA OCH behålla personal samt att säkerställa att kompetensen i organisationen motsvarar marknadens behov identifieras som en stor utmaning i revisions- och rådgivningsbranschen och i flera andra branscher. Young professionals är morgondagens arbetskraft och för att attrahera de bästa förmågorna behöver företagen lyssna till dem.

Young Professional Attraction Index (YPAI) är en årlig undersökning som fördjupar sig i vad unga tycker är viktigast

vid valet av arbetsgivare. Flexibla arbetstider, möjlighet att utveckla egen kunskap och ett ledarskap som bryr sig om de anställda är några av faktorerna som nämns.

I undersökningen rankas också de mest attraktiva arbetsgivarna. Listan toppas av Ikea, Microsoft och Tesla men på sjunde plats kommer EY som för första gången tar sig in på en topp tio-placering. Deloitte tar plats 25, KPMG 28, PwC 38 och Aspia plats 71.

Charlotta Marténg

FOTO: LINDA BROSTRÖM

Helle Kant, KPMG, ny huvudförfattare bakom Nyheter inför bokslutet.

HALLÅ DÄR HELLE KANT

Är det något som man bör vara särskilt uppmärksam på inför årsskiftet 22/23?

– Det är ett lugnt år på redovisningsfronten, inga nya standarder eller rekommendationer som ska tillämpas från i år. Men som alltid finns det mindre ändringar och tolkningar som är viktiga att känna till. Mycket av det som hänt under året avseende rapportering har handlat om den icke-finansiella rapporteringen i form av information om hållbarhet, ett spännande område som verkligen kommer få större plats i rapporterna framöver.

Finns det ändå något som du särskilt vill framhålla?

– Jag tycker att det blir intressant att följa hur de kommande ändringarna av IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter*, en del i IASB:s mångåriga projekt att bidra till att göra finansiella rapporter mer användbara för användaren, kommer att landa och hur det kommer att påverka företagen.

Charlotta Marténg

► En längre intervju med Helle Kant plus Nyheter inför bokslutet hittar du på tidningenbalans.se.

ARBETSRÄTTSKRÖNIKAN
ANNELI LÖNNBORG

FOTO: CHRISTIAN GUSTAVSSON

Arbetsdomstolen om vem som är arbetsgivare

Vem är arbetsgivare i gigekonomin? AD har avgjort frågan.

I kölvattnet av gigarbete har en ny "företagsform" vuxit fram, så kallade egenanställningsföretag som ofta har som verksamhetsändamål att löneadministrera arbetstillfällena.

I den arbetsrättsliga gig-ekonomin kan det ligga en problematik kring vem som är arbetsgivaren. Är det egenanställningsföretaget, eller är det företaget som försör arbetstagaren med arbetsuppgifter, arbetskläder etcetera som är arbetsgivare? Arbetsdomstolen har i sitt avgörande AD 2022 nr 45 gett ett svar på den frågan.

I avgörandet handlade det om ett cykelbud som inledningsvis haft en tidsbegränsad anställning hos Foodora. När cykelbudet bad om att få köra ut buden med moped i stället för med cykel blev han av Foodora hänvisad till företaget Pay Salary Sverige, en form av löneadministrationsbolag. Anställningsavtalet med Pay Salary förmedlades vid Foodora.

Efter 23 månader stängde Foodora av cykelbudet. Tvistefrågan som kom att prövas av Arbetsdomstolen var huruvida cykelbudet vid tillfället när han stängdes av från Foodoras app Roadrunner var

anställd av Foodora, eller om han då var anställd hos Pay Salary och endast uthyrd till

Foodora? Förenklat – vem var cykelbudets arbetsgivare? Bedömningen är att det nu är klarlagt att arbetsgivar- och arbetsmiljöansvaret i det aktuella fallet ligger på det löneadministrerande bolaget. Frågan är om egenanställningsföretagen räknat med detta ansvar?

Läs fler krönikor av Anneli Lönnborg på tidningenbalans.se

ANNELI LÖNNBORG är advokat på advokatfirman Nova. Hon skriver om arbetsrätt i Balans.

Direkt
med Karin

FOTO: MIKAEL SJÖBERG

HÅLLBARHET ALLT VIKTIGARE

Engagemanget för hållbarhetsfrågorna är stort. Både hos FAR:s medlemmar och inom näringslivet, och ni som följt mig via Karin direkt har säkert förstått att hållbarhet är en av mina hjärtefrågor.

Tidigare i höstas antog EU-parlamentet the Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) med bred majoritet. CSRD är en uppdatering av Non-Financial Reporting Directive, NFRD, som var EU:s första direktiv för hållbarhetsrapportering och nu behöver de globala regelverken harmoniseras.

Det är bra att vi kommer ett steg närmare ett regelverk som innebär att kraven för hållbarhetsrapportering skärps och fler företag kommer succesivt att omfattas. Samtidigt ger det nya direktivet FAR:s yrkeskategorier en stärkt roll i företagens hållbarhetsarbete, något som framkommer tydligt i det här numret av Balans som har tema hållbarhet.

MÅLET MED CSRD är hållbara företag och att motverka klimatkrisen, stärka den sociala marknadsekonomi och lägga grunden till en global standard för hållbarhetsrapportering. Viktigt i CSRD är att företagen ska rapportera enligt en gemensam standard. Hållbarhetsrapporterna ska även bestyrkas.

Fler företag träffas av kravet på hållbarhetsrapportering, cirka 50 000 jämfört med knappt 12 000 i dag. De nya reglerna ska tillämpas av de största företagen från och med 2024. Från 2026 omfattas även noterade små och medelstora företag.

NÄR HELA FÖRETAGETS verksamhet ska genomlysas utifrån ett hållbarhetsperspektiv, berörs förutom redovisning och revision även lön och skatt, vilket innebär att alla FAR:s medlemmar kommer att påverkas av EU:s reformer för en mer hållbar ekonomi. Därför är det hög tid att sätta sig in i vad direktivet innebär och hur du på bästa sätt kan hjälpa dina kunder när direktivet träder i kraft.

På Karins agenda

- World Congress of Accountants (WCOA), Mumbai Indien.
- Nationella redovisningskonferensen 2022, Lund.
- FAR:s 100-årsjubileum 2023.

KARIN APELMAN är generalsekreterare och VD i FAR.

Rundbordssamtal om revisions- byråers framtid

Under december månad håller Revisionsinspektionen, RI, rundbordssamtal om de mindre revisionsföretagens förutsättningar. Nya regelverk, högre krav på kunskap och kvalitet, bristande attraktivitet för yrket, samt investeringar i ny teknologi och metodik kan innebära både för- och nackdelar för de mindre revisionsföretagen konstaterar RI. Samtalen hålls på fem orter i Sverige.

ISQM träder i kraft

Den 15 december träder ISQM i kraft och standarden innebär ett nytt sätt för revisionsbyråer att hantera den egna byråns kvalitetsfrågor. I praktiken innebär det att man går från ett kvalitetskontrollsystem till ett riskbaserat kvalitetsstyrningssystem. Definierade risker ska följas av motåtgärder och övervakning. På far.se finns vägledning och mallar som kan vara till hjälp i arbetet enligt ISQM.

Mest läst på
tidningenbalans.se

- 1 **Digitalisering och automatisering**
Expertfrågan om bokföring och digitalisering.
- 2 **Lönegapet minskar mellan män och kvinnor**
Kvinnor i revisionsbranschen har fått mer ansvar.
- 3 **Vägledande domar om korttidsstöd**
Tillväxtverket gjorde rätt som krävde tillbaka utbetalt stöd.
- 4 **Höjt avdrag för resor med bil**
Avdraget för resor med bil ska höjas.
- 5 **Statsauktorerade redovisningskonsulter**
Lagändring i Norge stärker konsulterna.

Hoppa på idag för att framtidssäkra din morgondag

Nu blir Capego ännu smartare med fler funktioner som underlättar ditt arbete. Med rätt verktyg ligger du steget före i en föränderlig bransch.

Wolters Kluwer

wltrsklwr.com/capego

Vägledande domar om korttidsstöd

Att ett företag som har tagit emot korttidsstöd delar ut pengar till ägarna kan leda till att företaget tvingas betala tillbaka stödet. Högsta förvaltningsdomstolen har avgjort frågan.

I mitten av oktober kom två domar från Högsta förvaltningsdomstolen, HFD. Den första domen gäller ett företag som i mars 2020, alltså i pandemins början, beslutade att lämna tre miljoner kronor i vinstutdelning till ägarna. Drygt tre veckor efter beslutet om vinstutdelning ansökte företaget om stöd för korttidsarbete från Tillväxtverket.

Men dagen innan företaget ansökte om stöd hade en extra bolagsstämma beslutat att återkalla hela utdelningen. Det innebär att när ansökan om stöd lämnades in hade bolaget 4,2 miljoner kronor i vinstmedel till förfogande. Summan kan ställas mot stödbeloppet som var 350 000 kronor.

EFTERSOM BOLAGET HADE beslutat att ge utdelning till ägarna krävde Tillväxtverket att få stödpengarna tillbaka.

Tillväxtverket tyckte att företagets beslut om vinstutdelning visade att företaget inte hade drabbats av tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter som det inte hade kunnat förutse eller undvika. Därför hade stödet lämnats på felaktig grund, hävdade Tillväxtverket.

Företaget överklagade och frågan är nu slutgiltigt avgjord i Högsta förvaltningsdomstolen.

Domstolen skriver att storleken på utdelningen är betydligt större än stödbeloppet. Dessutom har bolaget haft ytterligare vinstmedel till förfogande. Där-

Två vägledande domar om korttidsstödet har meddelats under hösten.

för hade bolaget, när det ansökte om stöd, en viss beredskap för att kunna klara oförutsedda nedgångar i ekonomin. Enligt lagens förarbeten är syftet med stödet inte att stöd ska gå till solida företag som har möjlighet att själva hantera plötsliga nedgångar i ekonomin, skriver HFD.

DOMSTOLEN ANSER ATT Tillväxtverket har visat att bolaget har lämnat oriktig uppgift om sin ekonomiska situation. Därmed har bolaget agerat så att stödet har lämnats på felaktig grund.

Tillväxtverkets beslut att återkräva stödet är därför riktigt, skriver HFD.

Den andra domen liknar den första. I april 2020 beviljade Tillväxtverket preliminärt stöd för korttidsarbete på 114 000 kronor till ett företag. Men bara drygt en vecka innan stödet beviljades beslutade bolaget att dela ut 200 000 kronor i vinstutdelning till ägarna. Bolagsstämman beslutade om utdelningen drygt en vecka efter det att personal hade permitterats.

Tillväxtverket krävde återbetalning av stödet och även

här får myndigheten rätt. HFD skriver att Tillväxtverket har visat att företaget har lämnat oriktig uppgift om sin ekonomiska situation och därmed har bolaget orsakat att stöd lämnats ut på felaktig grund.

TOTALT HAR TILLVÄXTVERKET beslutat om 3 460 återkrav till följd av vinstutdelning, enligt preliminära siffror från den 28 oktober.

HFD-domarna rör stöd under 2020. Reglerna kring vinstutdelning skärptes i den lagstiftning som ligger till grund för stödet 2021.

Daniel Schale, presskommunikatör på Tillväxtverket, välkomnar HFD:s avgöranden.

–Avgörandena visar att Tillväxtverket har hanterat frågan om vinstutdelning, under eller i nära anslutning till att ett bolag mottagit stöd, på ett korrekt sätt. Detta är naturligtvis mycket glädjande, säger Daniel Schale till Balans.

De två domarna blir vägledande.

–Då avgörandena är meddelade av Högsta förvaltningsdomstolen är de prejudicerande. Mot bakgrund av detta är lägre domstolar mer eller mindre bundna av Högsta förvaltningsdomstens avgöranden. Avgörandena kommer således bli vägledande för hur lägre domstolar kommer att döma i liknande mål, säger Daniel Schale.

Björn Dicksson

**”Vi vill ha den bästa lösningen
för både kunder och medarbetare.”**

Ulrika Scheffer, affärsutvecklare och projektledare på revisionsbyrån BDO.

Därför valde BDO molnlösning från Fortnox för sin lönehantering

Allt fler redovisningsbyråer väljer Fortnox Lön.

– Vi vill ha den bästa lösningen för både kunder och medarbetare, säger **Ulrika Scheffer, affärsutvecklare och projektledare på revisionsbyrån BDO.**

Smart funktionalitet, förmåga att växa och utvecklas samt att mjukvaran lever upp till BDO:s högt ställda, globala krav på datasäkerhet gjorde att BDO valde webbaserade Fortnox Lön som ett av sina standardsystem.

– Vi jobbar med Fortnox inom den löpande redovisningen och det är effektivt att även kunna hantera löner i samma plattform. Vi vet att Fortnox är en leverantör som både vill och kan utvecklas tillsammans med oss, säger **Ulrika Scheffer.**

– Vi upplever att vi har en unik situation där vi tillsammans identifierar och utvecklar funktionalitet som vi ser att vi och marknaden har behov av.

Nöjda kunder

BDO har landets nöjdaste kunder enligt Svenskt Kvalitetsindex, SKI, som mäter kundnöjdheten i revisionsbranschen. Byrån har cirka 20 kontor runt om i landet och hjälper företag med affärsrådgivning, skatt, redovisning och löner.

För BDO är det viktigt att hela tiden jobba med nya lösningar som är bra för kunderna.

– Men vi vill också ha rätt verktyg för att kunna vara en attraktiv arbetsgivare, det är minst lika viktigt. Medarbetarna är vår absolut viktigaste tillgång.

“Jättebra samarbete”

Fördelen med webbaserat är att det blir ett snabbt och sammanhängande flöde. De anställda kan rapportera avvikelser direkt i appen.

– Företagare och anställda som i dag tidredovisar på papper, eller rapporterar in i BDO:s portal, kommer att kunna göra det direkt i mobilappen.

– Vi har idag ett fint och nära samarbete med våra kunder. Med det nya verktyget kommer vi att få ett ännu bättre arbetsflöde, där vi delar samma information och den löpande dialogen kan ske ännu smidigare. Det här är något som vi tror att våra kunder kommer uppskatta.

Identifiera rätt kunder

Första steget i processen att introducera Fortnox Lön som ett av våra standardsystem har varit att välja rätt kunder och flytta över dem, säger **Ulrika Scheffer.**

Fortnox Lön hanterar de flesta förekommande löneuppgifter och med tiden kommer det att passa fler kunder, även de med fler och mer komplexa delar.

– Den utveckling som vi har sett i programmet under de senaste två åren gjorde att vi valde Fortnox Lön.

Internutbildning

I nästa steg väntar internutbildning för BDO:s anställda.

– Vi vill säkerställa att våra medarbetare har god kännedom om hur man startar upp och hanterar lönerna löpande, så att de sin tur kan hjälpa kunden igång. I huvudsak handlar det om ett arbete som vi gör – kunden kommer att bli minimalt påverkad.

Enkelt, roligt och tryggt

Det roligaste med **Ulrika Scheffers** jobb är att göra det enkelt, roligt och tryggt för alla, säger hon.

– Jag brukar säga att jag gillar att förbättra. För våra kunder och för oss på byrån.

FRIGÖR DEN GRÖNA KRAFTEN

När företag ställer om får det stora effekter på hela samhället. Den hävstången fick *Marie Baumgarts* att välja näringslivet framför internationellt hållbarhetsarbete. 20 år senare leder hon KPMG:s strategiska hållbarhetsarbete.

text: **Rakel Lennartsson**

foto: **Magnus Andersen**

et har gått ett år sedan Marie Baumgarts började på KPMG. Hon klev rakt in på partnernivå, vilket säger någonting om den strategiska betydelse som hållbarhet numera har på de största revisionsbyråerna. När EU driver

på hållbarhetsfrågorna genom bland annat ny lagstiftning väntas det inte bara ställa om ekonomin utan även driva tillväxten i revisions- och rådgivningsbranschen under de kommande fem till tio åren. Utvecklingen har gett Marie Baumgarts rätt i den analys hon gjorde redan tidigt i karriären.

–Kan man få näringslivet att ställa om så finns det väldigt mycket muskler, framför allt bankerna har så mycket kraft och styrka. Om vi bara kan frigöra den får vi ett fantastiskt samhälle.

Hon vet vad hon talar om. Innan Marie Baumgarts kom till KPMG var hon hållbarhetschef på storbanken SEB. 2018–2020 satt hon även med i den tekniska expertgrupp som tog fram begreppet dubbel materialitet och den så kallade taxonomin, EU:s stora definitionskatalog som hjälper företag i olika branscher att klassificera sin klimatpåverkan och på så sätt få en jämförbarhet mot konkurrenter och andra branscher.

Taxonomin är bara ett av många verktyg som politiker och framför allt tjänstemän i EU tagit fram för att hjälpa det finansiella systemet att investera i hållbar utveckling och klimatomställning, och prisa in riskerna i de affärer som inte är framtidssäkrade.

Hållbarhetsområdet är branschens tillväxtmotor just nu. Vad innebär det för dig?

–Det innebär att jag är väldigt populär (skratt). Med taxonomin och det uppdaterade direktivet för obligatorisk hållbarhetsredovisning (CSRD) får vi en jämförbarhet som aldrig har funnits förut, och med den jämförbarheten kan marknaden äntligen börja prisa in kostnaderna för klimatpåverkan och andra hållbarhetsfaktorer. Tidigare har man talat om hållbarhet och risk, nu är det dags att tala om hållbarhetsrisker.

–Omställningen skär igenom bolagens hela verksamhet, vilket innebär att den även påverkar allting som vi konsulter hjälper till med: kontroll och processer, styrning, mål och strategier, analys av risker och möjligheter. Företagen behöver hjälp att navigera för att deras verksamheter ska komma ut som vinnare i en klimatneutral miljö.

MARIE BAUMGARTS

Yrke:
Civilingenjör.

Bor:
Stockholm.

Drivkraft:
Göra det bättre för alla.

Fritid:
Sol, vind och vatten.

Hur tas den stora omställningen emot?

–Det är två världar som behöver komma samman. Även om hållbarhet har varit i ropet i tio till 20 år har det funnits ett visst avstånd mellan hållbarhetsavdelningarna och andra funktioner såsom finans- och riskavdelningarna. I bästa fall vågar båda parter nu röra sig emot varandra för att överbrygga det här gapet och börja jobba tillsammans, men det kräver en del mod att beträda okänt territorium. Ju större rädsla man har att närma sig de nya ytorna, desto längre tid tar det och ju mer ödmjuk man är, desto snabbare går det.

Du har liknat det vid att lära sig en ny god vana?

–Ja, oavsett om det handlar om att börja träna mer, äta annorlunda eller lära sig en ny sport eller ett nytt språk så går man igenom faser. Till en början tar man sig an utmaningen med stor entusiasm. I nästa fas handlar det om att man behöver hålla i sin vana även när det är motigt, man behöver få en kontinuitet och förståelse för hur det nya kan passa in i ens värld och processer. Den sträckan kan bli lite längre, men när man väl är igenom den motiga fasen belönas man med jättefina och trevliga samarbeten som brukar vara väldigt givande för alla parter.

Vad är skillnaden mellan finansiell redovisning och hållbarhetsredovisning?

–Historiskt har hållbarhetsredovisningen inte varit en del av bolagens rapportering, det som man kallar för bakvagnen, och hållbarhetsfrågorna har betraktats mer som en kommunikations- och PR-fråga. Nu ska hållbarhetsrapporteringen jämföras med den finansiella rapporteringen, och det innebär att någonting som är förhållandevis omoget ska integreras

”Tidigare har man talat om hållbarhet och risk, nu är det dags att tala om hållbarhetsrisker.”

När hållbarhetsredovisningen
blir jämförbar kan marknaden
prisa in kostnader för
klimatpåverkan, konstaterar
Marie Baumgarts.

Revisions- och rådgivningsbranschen måste förhålla sig till hållbarhetsinformationen, säger Marie Baumgarts.

med någonting som vuxit fram under hundratals år. Hållbarhetsredovisningen skiljer sig även från den finansiella redovisningen på några viktiga punkter. För det första att man inte kan slå ihop siffrorna till en sista rad, man får inte ett resultat. För det andra att man måste lära sig tänka i värdekedjor och se på företagets impact genom hela kedjan. För det tredje att man behöver ta hänsyn till fler intressenter än aktieägarna.

Hur kom det sig att du började arbeta med hållbarhetsfrågor?

–Efter examen hade jag en tanke om att jag ville arbeta internationellt, så jag arbetade ett halvår i Laos som miljökonsult för Hifab i ett Sida-stött projekt för hälsoministeriet. Vi arbetade med vatten och sanitetsfrågor i ett projekt som skulle implementeras riks-täckande. Jag har också varit i Angola med Läkare utan gränser och arbetat i en isoleringsklinik med dåtidens

utbrott av blödarfeber (systemvirus till ebola). Efter de erfarenheterna kände jag att jag ville till näringslivet. Jag sökte mig till EY där jag blev ansvarig för hållbarhetsrådgivningen. Därefter var det väldigt spännande att börja på ett bolag och leva min egen rådgivning. Det var också extra spännande att vara på Tele2 just då, för det hände väldigt mycket i telekom-branschen under de åren.

Tele2 var en föregångare, kan du berätta:

–Under den här perioden hade konkurrenten Telia stora utmaningar i Euroasia, vilket ledde till rotationer i styrelse och ledning samt även böter. Tele2 hade samtidigt verksamhet i Kazakstan och under det mest intensiva halvåret som Telias kris pågick fick vi frågor från media säkert tre dagar i veckan. På grund av det stora intresset samlade vi ihop alla frågor och gjorde en kapitalmarknadsdag med hållbarhetstema,

troligen den första i sitt slag. Investerare, media och intresseorganisationer var där och från företaget deltog en styrelseledamot, VD, finanschef, landschef, chefsjurist, IR, säkerhetschef och jag som hållbarhetsansvarig.

Fanns det risker som Tele2 lyckades avvärja tack vare hållbarhetsarbetet?

–Ja, faktiskt. Tele 2 ville göra ett joint venture med kazakstanska statens telekombolag Kazatelecom. Eftersom de inte till fullo delade vår syn på mänskliga rättigheter skrev vi in en klausul i avtalet om att de måste följa mänskliga rättigheter, inte bara i vårt gemensamma bolag utan även i sin egen verksamhet, som partner till oss. Om de signifikant bröt mot avtalet, skulle vi ha rätt att utlösa vår put-option och sälja vår del till dem och lämna landet. Men det ledde faktiskt till att de bad oss utbilda dem i mänskliga rättigheter, så det gjorde vi.

Du var intresserad av internationellt utvecklingsarbete, varför valde du näringslivet?

–Jag insåg att det är lättare att få direkta resultat i näringslivet, vilket bland annat har att göra med den mindre komplexa ägarstyrningen. I internationella organisationer kan det vara svårt att få framdrift på grund av oklara ägandeförhållanden, enligt min erfarenhet. I näringslivet blir det tydligare, det finns en eller flera ägare som bryr sig om och vårdar verksamheten och har en vilja med den. Det drivet passade min otålighet. När man varit ute i fält och borrar brunnar och grävt latriner för att det inte finns rent vatten, då kan man inte vänta.

–Ute i fält arbetar man med människor en till en, men när man arbetar på policynivå i ett bolag kan man få en helt annan utväxling. Vad jag tycker är spännande är att göra hållbara affärer. Det vill säga, jag vill inte bara göra affärer och jag vill inte bara jobba med hållbarhet, utan jag vill göra hållbara affärer.

Vad är din definition av en hållbar affär?

–Hållbarhet för mig är en del ekonomi, en del miljö och en del respekt för mänskliga rättigheter och arbetsrätt. När du får rätt balans mellan de här tre är du hållbar. Frivilligorganisationerna, till exempel,

”Hållbarhet för mig är en del ekonomi, en del miljö och en del respekt för mänskliga rättigheter och arbetsrätt.”

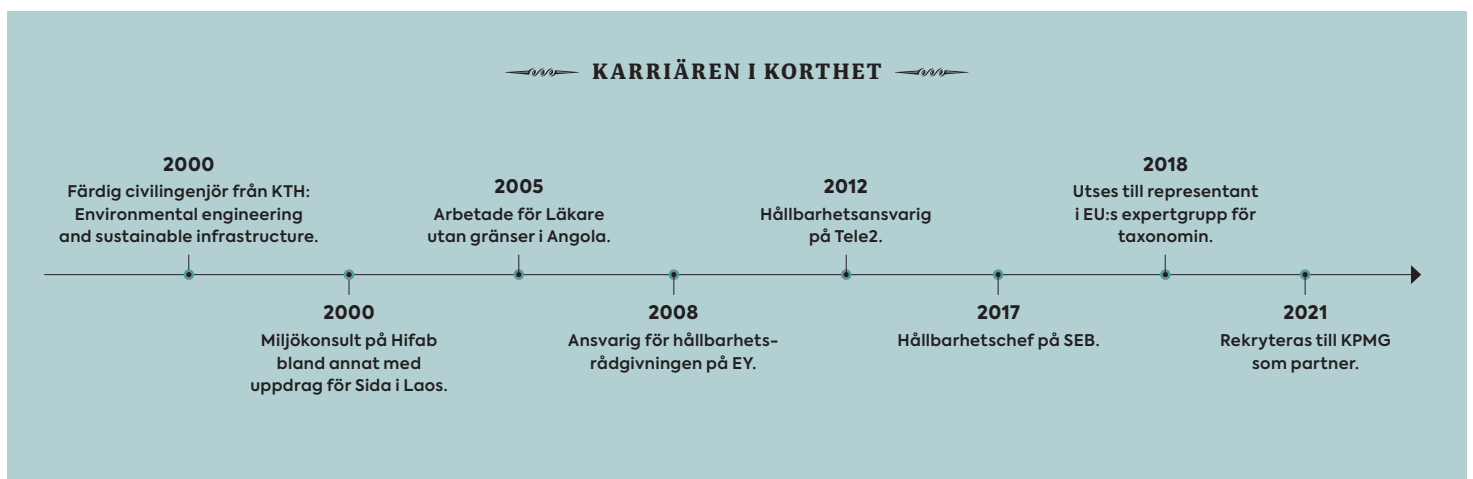
är tunga i sina sakfrågor men har ingen motsvarande omsättning så som affärsdrivna bolag har, utan de är beroende av medel och bidrag och det ger vissa begränsningar. Finansvärlden, å andra sidan, har oftast tittat enbart på det finansiella så där finns ett behov att integrera de andra delarna. Kort sagt, många aktörer tittar ensidigt på sin dimension, vad jag är intresserad av är samverkan mellan de tre.

Vad innebär CSRD för revisions- och rådgivningsbranschen?

–Olika branscher går igenom stora förändringar vid olika perioder. Nu är en sådan period för revisions- och rådgivningsbranschen, när hållbarhetsfrågorna äntligen spiller över på vår bransch. I och med att storbolagens hållbarhetspåverkan blir en integrerad del av deras årsredovisning måste alla revisorer förhålla sig till hållbarhetsinformationen. Vägen dit går via rådgivning och hjälp till bolagen, det vill säga kunderna, att rapportera sin hållbarhetspåverkan.

– Genom de nya kraven på bolagen hittar revisions- och rådgivningsbranschen sin roll i den hållbara omställningen av ekonomin. Branschen har inte gått före, men däremot blir det en väldig fart nu. Bildligt talat: den som kommer sist till festen får dricka ikapp, och där är vi nu. Det är en positiv omställning som kräver att vi ger all vår energi.

KARRIÄREN I KORTHET

Den gröna ekonomin växer fram

EU:s nya direktiv för **HÅLLBARHETS-****RAPPORTERING,** CSRD, träder i kraft 2024 och kommer successivt att omfatta allt fler företag. Dessutom ska hållbarhetsrapporterna revideras. Nu krävs snabb kompetensutbyggnad över hela linjen i branschen.

text: **Rakel Lennartsson**

foto: **Kate designstudio**

illustrationer: **Jet Hilferink**

N

u är det dags att förbereda sig för den förändring som så småningom kommer att gälla en majoritet av alla bolag i EU och därmed alla som på olika sätt arbetar som rådgivare eller revisorer för företagen i fråga. Ett tecken på förändringens magnitud är

att revisionsbyråerna efterfrågar mer hållbarhetsexpertis än marknaden kan erbjuda. Därför snabbutbildas nu även befintlig personal.

–Vi välkomnar en enhetlighet och en gemensam standard, det ökar jämförbarheten. Samtidigt är rekryteringsunderlaget litet, och därför satsar vi parallellt på att fortbilda våra revisorer, säger **Joachim Linder**, affärsområdeschef Revision på Grant

”Underleverantörer kommer märka av att de får krav på sig från sina stora kunder och partners.”

Isabelle Hammarström, PwC

Thornton i Balans enkät om hur Sveriges största revisionsbyråer bygger sin hållbarhetskompetens i ljuset av nya tuffa lagar och kraftigt ökad efterfrågan, publicerad på tidningenbalans.se.

Förändringen börjar i toppen; lagkraven träffar först de största företagen, de som uppfyller definitionen av att vara företag av allmänt intresse (PIE). I kraft av sin storlek, sina många investerare, sitt stora antal anställda, sina många kunder och så vidare uppfattas de ha ett större samhällsansvar. Därtill har de ett stort antal underleverantörer. En del av dem är

för små för att träffas av lagkravet på att hållbarhetsrapportera; däremot påverkas de indirekt, eftersom de stora företagen kommer att ställas till svars även för sina underleverantörers påverkan.

–Underleverantörer kommer märka av att de får krav på sig från sina stora kunder och partners. Fenomenet syns redan nu i och med taxonomin, säger **Isabelle Hammarström**, hållbarhetsrevisor på PwC och specialistmedlem i FAR.

Taxonomin är ju designad så att kraven ställs på kapitalägarna, som måste redovisa vilken påverkan deras investeringar och innehav har. Det leder till att investerarna i sin tur ställer frågan till företagen, inklusive

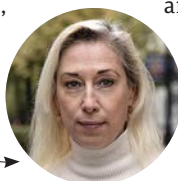
Tidslinje

de företag som inte är tvingade att rapportera lika omfattande som stora noterade bolag.

För underleverantörer som får många frågor från olika håll kan det underlätta att upprätta en generell hållbarhetsrapport, tipsar Isabelle Hammarström.

För de mindre företagen kommer EU på sikt att ta fram en förenklad hållbarhetsstandard.

–Så småningom ska alla med, de enda som kommer att vara undantagna från kravet på att hållbarhetsrapportera är mikroföretagen, säger **Malin Lindfors Speace**, grundare av Ethos och representant i GRI:s stakeholder council.

Ethos tillhör den kategori managementkonsultbolag med specialisering på hållbarhet som nu får ökad konkurrens av revisionsbyråerna. Samtidigt innebär EU:s uppdaterade hållbarhetsrapporteringsdirektiv CSRD att Malin Lindfors Speace och hennes kollegor kan komma att få en utvidgad roll som granskare av företagens hållbarhetsrapporter.

Enligt nyhetstjänsten Bloomberg uppskattar EU-kommissionen att marknaden för hållbarhetsrevision kommer vara värd mellan fyra och åtta miljarder dollar om året. Huruvida auktoriserade revisorer

ska ha exklusiv tillgång till denna marknad är en fråga som politikerna fortfarande inte satt ner foten i. Att revisorer kommer att få en avgörande roll står däremot klart, vilket alltså redan syns i de stora revisionsbyråernas snabba kompetensuppbyggnad.

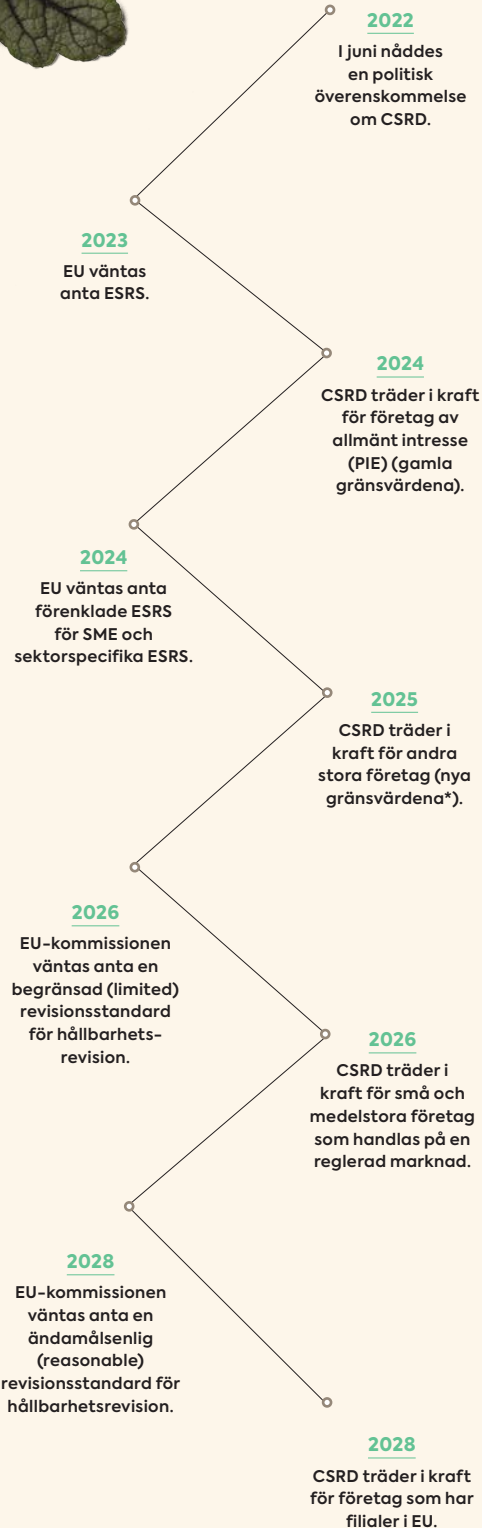
På Ethos märker man av konkurrensen om hållbarhetsexpertis, men företaget har för närvarande inga planer på att ta upp kampen om granskningen.

–Vi håller oss mer troligt på andra sidan i rapporteringskedjan. Däremot är det väldigt bra att kunna och

förstå de standarder som revisorerna arbetar efter. Vi måste bygga upp plattformar och förbereda informationen så att den är spårbar och begriplig, säger Malin Lindfors Speace.

EU kommer så småningom att ta fram en standard för hållbarhetsrevision. För närvarande har experterna i European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG) fullt upp med första steget i kedjan: European Sustainability Reporting Standards, ESRS.

ESRS kan förenklat beskrivas som IFRS för hållbarhetsrapportering och blir den hittills mest ambitiösa

*Gränsvärden CSRD:

CSRD omfattar företag som uppfyller fler än ett av följande gränsvärden: 250 anställda, 20 miljoner euro i balansslutning, 40 miljoner euro i nettoomsättning. Enligt Svenskt Näringsliv träffas mellan 1600 och 2000 svenska företag. Totalt träffas cirka 50 000 företag i EU.

Hållbarhets- rapportering vs Finansiell rapportering

Samtidigt som hållbarhetsrapportering alltmer jämföras med finansiell rapportering finns det skillnader mellan de två. Marie Baumgarts, hållbarhetsspecialist och delägare i KPMG pekar på tre grundläggande skillnader:

1

Kan ej sammanfattas på sista raden

I den finansiella redovisningen, när plus- och minusposter har balanserats mot varandra, får man ett resultat, ibland refererat till som sista raden eller "bottomline".

Hållbarhetsredovisningen består av data från så vitt skilda områden som klimat och mänskliga rättigheter, vilka mäts i olika enheter och därför inte kan summeras till ett sammanvägt resultat. Detta är också en vanlig invändning mot hållbarhetsrapportering. Å andra sidan ställer

redan IFRS krav på att all väsentlig påverkan på det finansiella resultatet ska rapporteras. I takt med att företagen ökar sin kunskap om hur exempelvis klimatförändringar påverkar verksamheten förändras värderingen av företagets tillgångar vilket påverkar det finansiella resultatet.

2

Ansvar genom hela värdekedjan

Med CSRD utvidgas inte bara antalet områden som företagen ska rapportera på utan företagets ansvar blir

också mer långtgående, eftersom ett företag påverkar och därmed har ansvar inte bara för den egna verksamheten utan även värdekedjan, både "uppströms och nedströms".

– Företagen är vana att göra due diligences och screeningar när de köper och säljer eller ingår avtal med företag. Nu behöver man designa om de här traditionella analyserna för att vid sidan av det finansiella också fånga upp vilken

påverkan (impact) de olika underleverantörerna och värdekedjorna faktiskt har och kvantifiera det, säger Marie Baumgarts.

När ett företag exempelvis redovisar sin klimatpåverkan är det alltså verksamhetens totala klimatpåverkan genom hela värdekedjan som ska rapporteras.

3

Fler intressenter än aktieägarna

I den traditionella redovisningen ses aktieägarna som företagets enda intressenter. I hållbarhetsrapporteringen formaliseras företagets ansvar gentemot den bredare intressentgruppen.

– Företag har även haft återkommande täta dialoger med medarbetare och hållit sig à jour med sina viktigaste intressenter, men nu måste de även lyssna in intressenter som påverkas av de externaliteter som verksamheten skapar, säger Marie Baumgarts.

Externaliteter är påverkan som inte varit prissatt, exempelvis luft- eller vattenföroreningar med alla konsekvenser de medför för liv och hälsa, men som tidigare varit osynliga eftersom företagen inte varit skyldiga att redovisa dem.

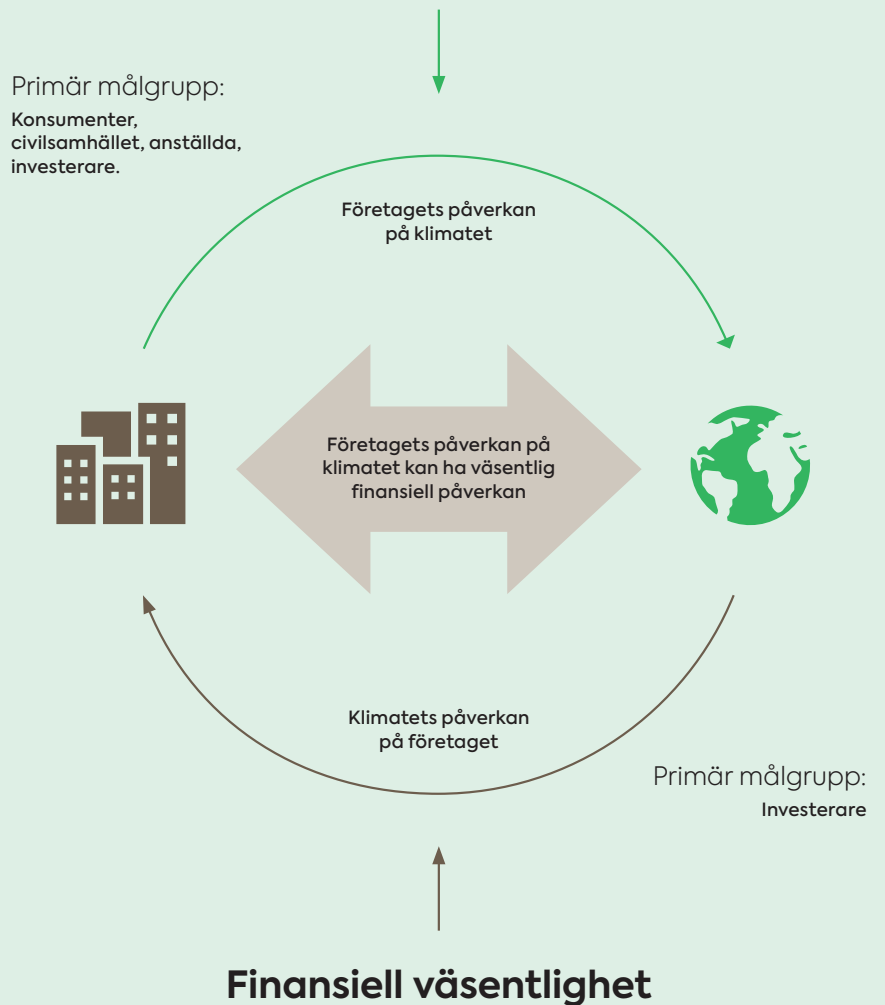

”Vi måste bygga upp plattformar och förbereda informationen så att den är spårbar och begriplig.”

Malin Lindfors Speace, Ethos

Väsentlig påverkan på miljö och människor

standarden för hållbarhetsredovisning någonsin, och konkurrensen är stor. Bland svenska bolag har GRI etablerat sig som en de facto-standard, även om den aldrig föreskrivits av lagen.

Enligt Malin Lindfors Speace är ESRS och GRI överlappande till cirka 70–80 procent, så företag som är vana vid att arbeta med GRI är ganska väl rustade för att klara de nya rapporteringskraven.

De senaste åren har även TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures) kommit starkt. TCFD har ett strikt klimatperspektiv och är inriktat på att redovisa de finansiella konsekvenserna av företags klimatrisker. I nuläget beskrivs TCFD som den gemensamma nämnaren mellan de olika konkurrerande hållbarhetsstandarderna.

Även om det från utsidan ser ut som en kapplöpning mellan olika organisationer, menar hållbarhetsexperterna som Balans talat med att det i praktiken sker en kontinuerlig samordning mellan de konkurrerande organisationerna för att möta marknadens krav om en global standard.

–Bolagen verkar på en global marknad så det är självklart att de

efterfrågar en global standard, säger **Torbjörn Westman**, hållbarhetsrevisor på KPMG och ordförande i FAR:s specialistgrupp Hållbarhet.

Han anser att både EU och IASB (som ger ut IFRS) är rimliga aktörer i frågan.

–Man är inte ute efter att springa åt olika håll, utan det sker en samordning mellan de olika organisationerna. Det är inte heller så att EU har hittat på egna grejer, säger Torbjörn Westman.

Tvärtom beskrivs ESRS ofta som en konsolidering av befintliga standarder på hållbarhetsområdet. Det nya

som ESRS introducerar är idén om dubbel materialitet, eller dubbel väsentlighetsanalys.

–Det handlar om att titta på hållbarhet från två håll: hur företaget och dess verksamhet påverkar hållbarhet, och hur hållbarhet kan påverka företaget. Det dubbla väsentlighetsperspektivet ger oss alltså möjligheten att hantera negativ påverkan samtidigt som vi identifierar sårbarheter och möjligheter som bolagen kan hantera, säger Malin Lindfors Speace.

ORDLISTA

CSRD

Corporate Sustainability Reporting Directive (ersätter NFRD).

EFRAG

European Financial Reporting Advisory Group, utvecklar ESRS på uppdrag av EU.

ESG

står för Environmental, Social och Governance och har etablerat sig som samlingsbegrepp för allt som är hållbarhetsrelaterat.

ESRS

European Sustainability Reporting Standards, bygger på internationella ramverk, standarder och EU-lagstiftning (exempelvis SFDR, GRI, TCFD, SASB, UNGP, ISSB, OECD:s riktlinjer för multi-nationella företag).

GRI

Global Reporting Initiative, global "de facto"-standard för hållbarhetsrapportering.

ISSB

International Sustainability Standards Board, IASB:s organ för utveckling av hållbarhetsstandarder.

KPI

Key Performance Indicators, nyckeltal. Anges i olika enheter beroende på område; ton koldioxid, liter vatten, antal anställda, etcetera.

Materialitet (materiality)

Tidigare oftare benämnt väsentlighet.

Dubbel materialitet

Både impact och financial materiality, inifrån och ut- samt utifrån och in-perspektiv, av betydelse för både investerare och den bredare intressentkretsen (allmänheten).

Impact materiality

Påverkan på miljö och människor, inifrån och ut, information av betydelse för allmänheten.

Financial materiality

Finansiell väsentlighet, utifrån och in, information av betydelse främst för ägare och investerare.

SFDR

Sustainable Finance Disclosure Regulation, ofta refererad till som disclosure-förordningen, riktar sig till finansiella företag.

TCFD

Task Force on Climate-related Financial Disclosures.

Taxonomi

EU-gemensamt klassificeringssystem för att definiera miljömässigt hållbara verksamheter.

Marie Baumgarts (intervjuad på sidorna 14–19) ingick i den tekniska expertgrupp som tog fram begreppet dubbel materialitet. Hon förklarar hur exempelvis klimatpåverkan sker i båda riktningarna.

–Om man har en stor påverkan på klimatet kan det få en finansiell konsekvens för företaget exempelvis genom att man får svårare att få tillgång till kapital. Eller så kan man påverkas så mycket av klimatförändringar att det också ger en finansiell konsekvens för verksamheten på grund av att man måste skriva ner värdet på vissa tillgångar, säger **Marie Baumgarts**.

Från och med räkenskapsåret 2024 ska de stora noterade bolagen, med fler än

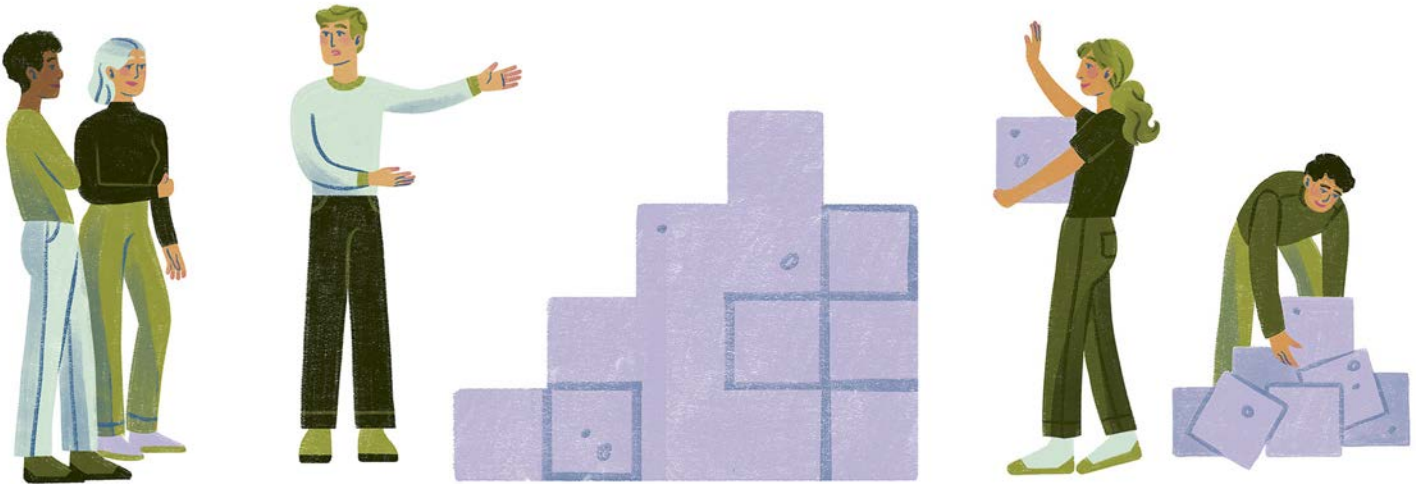
500 anställda, hållbarhetsredovisa enligt CSRD. Sedan träffas successivt allt fler företag, implementeringen sker i flera steg där det sista är att även utomeuropeiska företag träffas av lagkravet, om de har signifikant verksamhet i EU.

Även om man tillhör en kategori företag för vilka lagen träder i kraft först 2026 ska man ändå påbörja sin omställning, påpekar Isabelle Hammarström.

–Vårt medskick till marknaden är att EU har visat sympati för att mindre mogna företag har en längre startsträcka och därför får de mer tid på sig. Det är alltså inte en tid då man kan slacka utan budskapet är att man måste börja förbereda sig redan nu, säger hon. ●

”Budskapet är att man måste börja förbereda sig redan nu.”

Isabelle Hammarström, PwC

ESG-kompetensen byggs för fullt hos byråerna i branschen.

Rekryteringsrace inom hållbarhet

Det pågår en massiv kompetensutbyggnad för att möta efterfrågan på hållbarhetsområdet. Förutom nyrekrytering jobbar storbyråerna med kompetensutveckling av befintlig personal, på både bredden och djupet.

Nya lagar och regler på hållbarhetsområdet duggar tätt och träffar successivt allt fler företag. (Se tidslinjen på sidan 23.)

–Vi har noterat en tydlig ökning i efterfrågan för olika gransknings-tjänster. Såväl hållbarhetsredovisningar som andra rapporter till exempel kopplat till hållbara finansieringslösningar, säger Outi Alestalo, delägare i EY.

FÖR ATT MÖTA efterfrågan arbetar byråerna på flera fronter, visar Balans enkät. ESG-kompetensen byggs på både bredden och djupet.

–Det handlar dels om grundkompetens för våra medarbetare som

arbetar med rådgivning, dels om att bygga specialistkompetens för våra medarbetare inom affärsområdet ESG, säger Linda Corneliussen, ansvarig för ESG inom revision, PwC.

PwC har på kort tid ökat till 60 ESG-specialister, men säger samtidigt att det bara är en början. På KPMG har det skett en massiv nyrekrytering bara det senaste halvåret.

–Det senaste halvåret har vi förstärkt KPMG SLL (Sverige, Lettland och Litauen) med närmare 100 nya medarbetare som stöttar ESG-agendan ur ett bredare perspektiv, säger Tina Zetterlund, delägare i KPMG.

Grant Thornton satsar främst på att utbilda befintlig personal, eftersom

det befintliga rekryteringsunderlaget är så litet. Flera byråer uppger att den redan hårda konkurrensen om talangerna blivit ännu hårdare och det gäller inte minst hållbarhetskompetens.

LENNART NORDQVIST, DELÄGARE i Deloitte, påpekar att det i grunden är glädjande att det nu är så många som nu vill arbeta med hållbarhetsfrågorna och ser dem som viktiga.

–Vi märker ett stort intresse från våra medarbetare att arbeta med och lära sig mer om hållbarhetsfrågor, säger han.

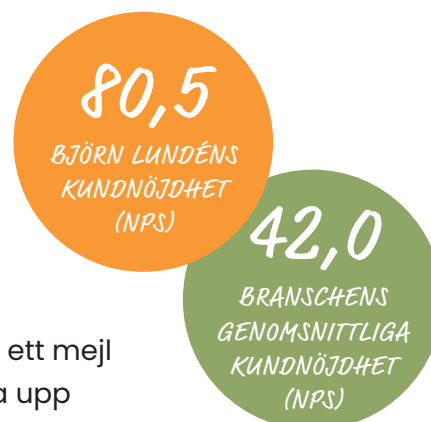
Läs enkäten om hur Sveriges största revisionsbyråer bygger sin hållbarhetskompetens i ljuset av nya tuffa lagar och kraftigt ökad efterfrågan.

Enkäten hittas på tidningenbalans.se

Björn Lundéns användare nöjdare än andra!

– dubbelt så hög NPS
som branschen i övrigt!

Efter varje avslutat supportärende får Björn Lundéns programkunder ett mejl med en NPS-undersökning. Det är ett led i företagets strävan att leva upp till kundernas förväntningar. Undersökningen görs för Björn Lundéns samtliga program – BL Administration, BL Bokslut och BL Skatt.

Vad är NPS?

NPS står för Net Promoter Score och är ett värde som beskriver kundnöjdhet eller kundlojalitet. En NPS-undersökning baseras på en enda fråga: ”På en skala från 0–10, hur sannolikt är det att du rekommenderar oss till en vän eller kollega?”.

Kundsvaren delas in i tre kategorier: Kritiker (0–6), Passiva (7–8) och Ambassadörer (9–10). Företagets NPS beräknas som procentandelen ambassadörer minus procentandelen kritiker.

Ett företags NPS kan spänna från –100 (samtliga kunder är kritiker) till 100 (samtliga kunder är ambassadörer). Generellt gäller att ju högre NPS, desto mer kundcentrerat företag. Enligt konsultföretaget Netigate är en poäng runt 30 mycket bra, en poäng på 50 är utmärkt, och över 70 är exceptionellt. ”

Björn Lundén har en NPS på 80,5

I Björn Lundéns senaste NPS-undersökning deltog 1 479 programkunder. Av dessa gav 1 245 betyget 9 eller 10, vilket ger drygt 84 % ambassadörer. Antalet som gav betyget 0–6 var 55, vilket ger knappt 4 % kritiker. Den exakta poängen för Björn Lundén landar på 80,46.

NPS mäts på samma sätt i alla branscher men nivåerna mellan olika branscher skiljer sig kraftigt. Det är därför viktigt att NPS jämförs med liknande företag i samma bransch.

Tittar vi på branschen B2B Programvara, dvs programvaruföretag som vänder sig till företag, kan vi konstatera att genomsnittlig NPS är 42,0 (källa: ClearlyRated). Det betyder att Björn Lundén i det närmaste har dubbelt så hög NPS som branschen i övrigt.

”Byggt en stark relation till våra kunder”

– Jag tror våra fantastiska siffror beror på att vi genom att ha en bred flora av tjänster har byggt en stark relation till våra kunder, de har förtroende för vårt kunnande i ämnen som rör deras verksamhet. En annan bidragande faktor är nog att vi är måna om att behålla våra medarbetare längre och därmed byggs en gedigen kunskap och erfarenhet upp, som kunderna märker i kontakten med oss, säger Marie Nyholm som är ansvarig för Björn Lundéns kundsupport.

Vill du veta mer om våra produkter och tjänster?

Kontakta oss på 0650-54 14 00, mejla byraradgivare@bjornlunden.se
eller läs mer på www.bjornlunden.se

BJÖRN LUNDÉN.

– redovisningsbyråns bästa vän

95 procent av Jon Sølviks möten är digitala.

FOTO: LISA WIKLUND

Namn: **Jone Sølvik.**
 Ålder: **43.**
 Yrke och byrå: **Head of Innovation på KPMG Sverige.**
 Utbildning: **Journalistutbildad i Oslo. "Jag är nog den enda partner i revisionsbranschen som varken läst ekonomi, juridik eller IT."**
 Karriär: **Började som 15-åring jobba på H&M. Var kvar i klädbranschen i cirka 15 år. Gick då till ett fintech-bolag där han blev VD och stannade där i åtta år. Började på PWC 2018 och gick 2020 över till KPMG.**
 Bor: **Helsingborg.**

"Jag kommer aldrig vara den smartaste i rummet"

Jone Sølvik, nybliven Head of Innovation på KPMG, är inte som alla andra i branschen. Med sitt starka driv och sina visioner har han förvandlat sin ovanliga bakgrund till en superkraft.

Jone Sølvik har varken studerat ekonomi, IT eller juridik. Ändå är han i dag partner och Head of Innovation på KPMG.

– Det var en slump att jag kom in i branschen. Jag kommer aldrig vara den smartaste i rummet och jag känner mig alltid som den udda personen. Men jag är nog en duktig lyssnare och kan förverkliga drömmar så de blir verklighet, säger han.

Att prata med Jone Sølvik är att följa med på en resa i både tid och rum. Från den tuffa uppväxten på en ö

utanför Norges västkust till storslagna visioner om framtidens, och revisionsbranschens, digitala möjligheter.

Han berättar i förbifarten hur han började sitt yrkesliv redan som 15-åring, med att sälja kläder på H&M. Klädbranschen var som skraddarsydd för att passa en ung Jone Sølvik. Han gjorde spikrak karriär – och lämnade när han i 30-årsåldern blev headhunter till en helt annan bransch.

I åtta år jobbade han på ett bolag som skapade digitala tjänster i ekonomisektorn, innan han gick vidare till sitt första uppdrag PWC. Och nu, sedan två år, är han på KPMG. Ett jobb och ett företag han beskriver som kärlek vid första ögonkastet.

Han berättar målände hur han jobbar med företagets vision om framtiden.

– Vi ska ju vara långt fram på den digitala agendan, en självklar arbetsplats för nuvarande och framtida talanger. Och – inte minst – våra kunder ska kunna säga "wow" om våra tjänster. Tänk om vi till exempel kan presentera framtidens revisionsrapporter med hjälp av virtual reality i stället för på det traditionella sättet!

Jone Sølvik tycker att det är en tillgång att han har en annan bakgrund än de flesta kollegor i branschen.

– Absolut. Jag ser ofta saker på ett annat sätt. Min roll är att hjälpa kollegorna framåt. De mest innovativa idéerna är ofta inte de mest avancerade. ●

Karriärtips!

Var öppen, engagerad och driven. Visa din passion för det du jobbar med. Tänk utanför boxen!

Anna Hjorth

Schysstare

påminnelse

& inkasso!

Ännu tuffare tider
väntas framöver!

Vi har lösningen
Inkassogram.se

Få dina fakturor betalda i tid!

I dessa tider kan dina förfallna fakturor vara avgörande för din likviditet kanske tom för din verksamhets överlevnad.

Våra kunder säger att de med hjälp av vår tjänst Inkassogram och CleanUp får sina fakturor betalda 17 dagar snabbare!

Du kan också nå oss genom att maila till kundtjänst@inkassogram.se, chattas via vår hemsida www.inkassogram.se eller på telefon 08-400 296 00.

INKASSOGRAM GER DITT FÖRETAG:

- Enkel registrering och inskick (5 min via BankID)
- Schysstare påminnelseprocess gentemot dina kunder.
- Ökat kassaflöde och bättre likviditet.
- Minskande ärenden och kostnader till Kronofogden.

Medarbetarna viktigast i hållbarhetsarbetet

Att jobba i team, dela på uppdragen och dagligen följa upp och planera det gemensamma arbetet. Det är några av nycklarna för JDG revision, som i höstas utsågs till Årets framtidsbyrå 2022.

text: **Kristina Israelsson**

foto: **Kent Eng**

Det gäller också att visa på värdet av att hållbarhetsrapportera och bredden av begreppet hållbarhet, säger Daniel Linsten, VD.

En utmaning för hela vår bransch är att behålla medarbetarna och inte slita ut dem. Att jobba övertid är tyvärr snarare regel än undantag och på grund av en hög press och stress väljer många att lämna branschen. Att minska stress och övertid och skapa en arbetskultur där medarbetarna håller i längden är också grunden för vårt interna hållbarhetsarbete, säger Daniel Linsten, auktoriserad revisor och VD på JDG Revision.

HAN VAR MED och grundade JDG Revision i Uddevalla 2006 och i dag finns byrån även i Trollhättan och Kungshamn. Anna Ingman, auktoriserad revisor och ekonomichef, har också varit med sedan starten och har numera sin bas på kontoret i Trollhättan.

- Redan 2011 började vi prata om att vi behövde se över hur vi egentligen fördelade vår tid för att kunna minska på övertiden. Alla var väldigt överens om att så här kan vi inte ha det, det blir inte hållbart varken för oss eller kunderna på lång sikt. Så föddes idén om att börja dela på uppdragen och att ha en tydlig gemensam planering och det har hjälpt oss att minska stress och kapa den omtalade puckeln på våren, säger Anna Ingman.

Nyckeln för att få koll på både tid och uppdrag är tydliga mål för varje månad och kvartal samt daglig uppföljning.

- För cirka fyra år sedan började vi sätta månads- mål där vi tittar på hur många uppdrag vi behöver göra respektive månad för att ligga i fas och inte ha för mycket att göra kommande månader. Vi är också flera som är insatta i och kan jobba med samma uppdrag, vilket gör oss mycket mindre sårbara, säger Daniel Linsten och fortsätter:

- Är du sjuk eller har haft semester ska du inte behöva jobba i kapp och för att motverka stress och övertid införde vi också ett så kallat övertidstak. Vi uppmuntrar varandra att inte jobba över och att ta emot hjälp från kollegorna. Att veta att det finns ett team som kan backa upp när det behövs har minskat den negativa stressen och det har skapat en helt ny kultur på byrån där varje uppdrag är lika viktigt.

I VARJE FIKARUM på respektive kontor finns en måltavla där medarbetarna samlas varje morgon för att gå igenom planeringen för dagen, uppdatera varandra kring de olika uppdragen, bolla frågor och problem.

- Vi går igenom vad vi gjort klart sedan i går och sen

JDG REVISION

Grundades år:

2006.

Finns i:

Uddevalla,
Trollhättan,
Kungshamn.

Antal anställda:

18.

VD:

Daniel Linsten.

Omsättning 2021:

15,5 mkr

Tre tips – så jobbar du hållbart

1 Planera arbetet, vad ska göras och när i tiden behöver det vara klart.

2 Involvera teamet så alla förstår sin roll och uppgift och varför den är viktig för helheten.

3 Sätt mål som är mätbara, och följ upp dem regelbundet, och kom i håg att fira när ni uppnått ett mål.

Ovan: Måltavla i varje fikarum.

Mitten: Medarbetarna är de viktigaste ambassadörerna.

Nedan: Anna Ingman har varit med sedan starten.

uppdaterar vi siffrorna på tavlan. Varje dag mäter vi exempelvis hur många bokslut vi gjort fram till i dag och hur många behöver vi göra för att nå målet för den här månaden. På så sätt har alla samma bild och kan hjälpas åt att prioritera, förklarar Anna Ingman.

FÖR ATT FOKUSERA på den långsiktiga utvecklingen av byrån har man också olika fokus och mål för varje kvartal som kan handla om utbildning i olika former, nya sätt att arbeta eller hur man ska jobba med en specifik fråga eller utvecklingsområde. Just nu pågår bland annat ett internt arbete med att ta fram en ny hållbarhetspolicy som är tänkt att även inspirera kunderna i deras hållbarhetsarbete.

–Vi anställde nyligen en ny medarbetare som tidigare jobbat inom revisionsbranschen, men som lämnade för att arbeta som redovisningsansvarig på ett transportföretag. I det jobbet stötte hon på hållbarhetsfrågor och hennes erfarenhet och kunskaper är guld värda för oss både internt och i mötet med kunderna. Så ett sätt att öka fokus på hållbarhetsfrågorna och få nya perspektiv är att anställa folk som kan och brinner för området, gärna från en annan bransch, säger Daniel Linsten. ◉

Så löser vi ekvationen

Medarbetarna

18 medarbetare fördelade på kontor i Uddevalla, Kungshamn och Trollhättan.

Kunderna

Kunderna finns till största delen i närområdet, Bohuslän och runt Trollhättan. Ett fysiskt möte är det bästa och skapar bäst dynamik, men vill vara lättillgängliga även i den digitala världen.

Nätverket

Samarbeten med bland annat advokatbyråer, it-bolag, banker och reklambyråer. Arbetar regelbundet med att utöka nätverket för att kunna erbjuda kunderna snabb och enkel vägledning. Ingår även i ett affärsnätverk med utvalda byråer via Visma Spcs.

Framtiden och hållbarhet

I JDG:s treårsplan ingår det att ha ett eget affärsområde inom rådgivning. Hållbarhet ska ingå som en naturlig del. Planen är att paketera, marknadsföra och leverera olika tjänster inom hållbarhet. Utmaningen för att lyckas är att förklara för kunden vad JDG konkret kan hjälpa till med och värdet i det.

Smarta Byrån

Ni läser det här och skaffar ett byråpaket i molnet med allt ni behöver för era redovisningsuppdrag. För det betalar ni månadsvis i efterskott och bara för det ni använder. Självklart har ni ingen bindningstid. Inte så dumt va?

*Från 249 kr / mån
per konsult.*

Inte lika smarta byråer

Ni läser inte sidan här bredvid och missar att ni kan få allt för era redovisningsuppdrag i ett prisvärt och heltäckande byråpaket. I stället beställer ni era program var för sig på annat håll. Lite senare kommer ni på att det hade varit rätt nice med en helhetslösning i molnet utan bindningstid och där ni bara betalar för det ni använder. Typiskt!

Ni som kunde ha skaffat Smarta Byråer på vismaspcs.se.

Debatt

— SOCIAL HÅLLBARHET —

FOTO: GETTY IMAGES

Aktörer i olika delar av samhället behöver ta sig tid att skapa förståelse för vad EU:s regelverk kring social hållbarhet betyder för den egna verksamheten.

EU:s regelkrav kring social hållbarhet flyger under radarn

V

i hör om det om och om igen. För att den gröna omställningen ska lyckas behöver den vara socialt inkluderande. Ändå talar Sverige nästan bara om gröna krav och omställning, samtidigt som det är ganska tyst kring EU:s fokus på mänskliga rättigheter och frivilliga mål rörande social påverkan. Regelverken och målen som rör "S:et" i ESG behandlas i direktiv och förordningar som går under namn som taxonomiförordningen, disclosureförordningen SFRD, mänskliga rättigheter i leverantörskedjan (CSDDD eller CS3D) och den kommande sociala taxonomin. De vävs ihop i hållbarhetsrapporteringen

enligt direktivet Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) och de standarder för rapporteringen, European Sustainability Reporting Standards (ESRS) som kommer att reglera detaljerna. Den bäddar för att sociala frågor, precis som de gröna, integreras i företagets strategi, mål, styrning, rapportering och incitamentsstruktur för ledande befattningshavare.

CSRD DELAR IN en verksamhets sociala påverkan i fyra områden: (1) anställda, inklusive tillfälligt anställda, (2) anställda i leverantörskedjan, (3) påverkan på människor på platser där verksamheten finns och (4) kunder och slutanvändare. För stora företag och koncerner som redan rapporterar enligt NFRD blir CSRD obligatorisk från och med 2024 (med publicering 2025). Övriga stora företag och koncerner har tillämpning ett år senare, 2025. Därefter fasas allt fler företag in i rapportering. Rapporteringen ska granskas översiktligt av en revisor.

I likhet med den gröna hållbarhetsrapporteringen ska företaget i sin sociala rapportering inkludera intressent- och väsentlighetsanalyser, såväl som hur verksamheten påverkas av omvärldsfaktorer. Skillnaderna träder däremot fram när det kommer till att mäta och följa upp förändringar. Den gröna rapporteringen utgår från naturvetenskapens mål på klimatområdet, är förhållandevis teknisk och lutar sig till stor del mot etablerade standarder. Sociala förändringsmål utgår i stället från olika konventioner som FN:s principer för mänskliga rättigheter och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Målen är ofta kontextuella, där en specifik insats riktas mot en utsatt målgrupp vid en utpekad plats. Standarder saknas.

AKTÖRER I OLIKA delar av samhället behöver ta sig tid att skapa förståelse för vad EU:s regelverk kring social hållbarhet betyder för den egna verksamheten. Sverige ligger tillsammans med våra nordiska grannländer högt på rankinglistor över sociala åtaganden gentemot medborgarna. Samtidigt är vi inte perfekta. CSRD innehåller nya rapporteringskrav. Hit hör uppgifter kring antalet anställda med funktionsnedsättning, anställdas boende samt mångfald utöver jämställdhet. Det rör också relationen till kunder. Dessutom kommer det inte att räcka med sponsring till föreningar och civilsamhället. Företaget ska kunna visa på en plan och mål för samarbeten.

Till detta kommer att det finns utmaningar. Svenska stora företag bötfalls internationellt för bristfälliga sociala aktiviteter, Sverige

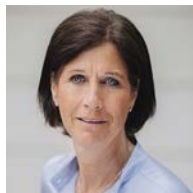
har socioekonomiskt utsatta, nedgångna och kriminellt belastade förorter, Sverige har utmaningar som ensamhet och psykisk ohälsa kopplat till arbetsplatser. Den offentliga sektorns arbete med sociala klausuler i upphandling släpar efter många andra EU-länder. Sverige har begränsad erfarenhet av att mäta och följa upp effekten av sociala insatser.

OMFÅNGET AV DEN kommande "S"-rapporteringen kan diskuteras. CSRD-rapporteringen innehåller hundratals "S"-delposter vilka stipuleras i detalj i standarderna, ESRS. Rapporteringskravet kan bli tungt att bära för mindre företag som kommer behöva stöd av större företag de har en kundrelation till. Men

förändringen skapar också en rad möjligheter. Hit hör framväxten av finansprodukter kopplade till sociala mål, samarbeten över sektorsgränser där näringslivet, offentlig sektor och civilsamhället arbetar tillsammans för att lösa samhällsutmaningar på nya sätt såväl som nya former för långsiktiga partnerskap med civilsamhället och sociala företag.

Klart är att det bara är de bolag som lyckas bygga in social hållbarhet i sin strategi som kommer kunna dra fördel av den samhällsvynytta och de ekonomiska värden som kan utvinnas ur arbetet med grundläggande mänskliga rättigheter och social påverkan. ●

”Sociala förändringsmål utgår i stället från olika konventioner som FN:s principer för mänskliga rättigheter och OECD:s riktlinjer för multinationella företag.”

SOPHIE NACHEMSON-EKWALL *Phd, PwC Subject Matter Expert Social sustainability, reporting & financing* *Adrian & Partner i Göteborg.*

Fördjupning på webben

Värdering av förmånsbestämda pensionsåtaganden – en rättelse och ett förtydligande

Henrik Persson:

Om god redovisningssed och förmånsbestämda pensionsåtaganden.

Momsforskningen i Sverige – vart är den på väg? Del 3

Björn Forssen:

Vilken ställning har språket inom momsforskningen?

Skattemoralkrav vid offentlig upphandling

Eleonore Kristoffersson, Jan Kellgren:

Är det lämpligt att upphandlande myndigheter inom ramen för offentlig upphandling ställer krav på anbudsgivarnas skattemoral?

ESEF-rapportering – slutsatser och lärdomar inför framtiden

FAR:s strategigrupp Redovisning:

ESEF-rapportering är ett område som kommer att uppdateras och utvecklas över tid.

Stigande inflation – så påverkas redovisningen

FAR:s operativa grupp Finansiell rapportering – redovisning:

Stigande räntor och inflation påverkar företag och dess redovisning.

Delta i debatten!

Ring 08-50611249 eller mejla till charlotta.marteng@far.se

Experten om social hållbarhet

Yvonne Jansson, auktoriserad redovisningskonsult på FAR och Sara Lissdaniels, auktoriserad revisor på FAR om varför frågor om social hållbarhet spelar roll även för de mindre företagen.

text: **Charlotta Marténg**

foto: **Rebecca Elfäst**

YVONNE JANSSON
auktoriserad
redovisningskonsult på FAR.

SARA LISSDANIELS
auktoriserad revisor på FAR.

! Ställ en fråga!

Som medlem kan du kostnadsfritt ställa frågor till FAR:s rådgivare. Frågorna kan gälla redovisning, revision och juridik. Det kan också vara frågor som rör din yrkesroll. Logga in på far.se och läs mer!

1 Varför är hållbarhet en viktig fråga?

Svar: Frågor som är viktiga för företagen är viktiga för FAR:s medlemmar. Oavsett vilken medlemskategori du tillhör kan du komma att få frågor från dina kunder om hållbarhet, eftersom det i första hand är naturligt för företagaren att vända sig till sin revisor/redovisningskonsult/löneconsult/skatterådgivare med frågor om affärsverksamheten.

2 I vilka sammanhang kan företagaren få frågor kring hållbarhet?

Svar: Hållbarhet är en viktig aspekt vid upphandling och i både nya och befintliga kundrelationer och inte minst i samband med rekrytering där det blir allt vanligare att arbetstagare vill veta hur en eventuellt blivande arbetsgivare arbetar med hållbarhet. Investerare har krav på sig att redovisa hur hållbara deras investeringar är och detta kan också komma att påverka företagen i samband med utveckling och expansion av verksamheten. Då är det en klar fördel om företagaren är förberedd och där har FAR:s medlemmar en viktig uppgift att fylla.

3 Vilken roll spelar löneconsulten i företagets hållbarhetsarbete?

Svar: Sociala frågor som arbetsvillkor och mänskliga rättigheter har stor plats i hållbarhetsarbetet, och det blir allt vanligare att rapportera dessa områden i syfte att vara transparent och visa resultat. Här har löneconsulterna en viktig uppgift, dels genom att ta fram och presentera relevant data, dels genom att de kan agera proaktivt och lyfta fram risker eller negativa trender i god tid till företaget.

4 Hur kommer jag som löneconsult igång med hållbarhetsrådgivningen till kunderna?

Svar: Använd den kunskap om företaget som du som konsult har, och som är en del i ditt sätt att arbeta enligt Reko. Ställ frågor som: Vilken verksamhet bedriver företaget? Inom vilken bransch? Hur ser ägandet ut? Var är företaget verksamt? I vilken omgivning? Hur ser lokalerna ut? På så sätt har du som konsult en möjlighet att sätta uppgifterna om personal, löner, sjukskrivningar, personalomsättning med mera i ett sammanhang. Då är det lättare att upptäcka både risker och möjligheter för företagets sociala hållbarhetsarbete.

5 Vad finns det för sociala hållbarhetsrisker?

Svar: Sociala hållbarhetsrisker kan omfatta sådant som hur arbetsförhållandena i branschen och i företaget ser ut. Det handlar om frågor som: Är löneutvecklingen rimlig i förhållande till andra företag i branschen? Finns det generella jämställdhetsproblem? Är det vanligt att

anlita underleverantörer? Hur ser det ut med sjukskrivningsstatistik inom branschen? Förekommer det olyckor och arbetsplatskador? Finns det risk för diskriminering på grund av ålder, genus, religion eller andra omständigheter? Har företaget rimliga arbetstider och övertidsersättning? Är personalomsättningen stor eller finns det problem med rekryteringen? Här har konsulten möjlighet att vara proaktiv och informera företaget om de eventuella risker och möjligheter som konsulten identifierat.

6 Hur kommer det nya EU-direktivet Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD, att påverka mindre företags rapportering om social hållbarhet?

Svar: CSRD kommer troligen innebära att flera stora företag som omfattas av direktivet kommer att se över hur företag i deras värdekedja arbetar med social hållbarhet och efterfråga uppgifter och data om det arbetet. Det finns till exempel en separat standard "workers in the value chain" inom European Sustainability Reporting Standard, ESRS, som ska tillämpas för rapporteringen. Enligt förslaget till den standarden ska de företag som rapporterar enligt ESRS identifiera risker för negativ påverkan genom kontakt med arbetare i värdekedjan.

7 Hur ska mindre företag förbereda sig?

Svar: Det kan göra stor skillnad för ett mindre företag om man är förberedd på att det kan komma upplysningskrav från kunder, finansörer eller andra intressenter. Mindre företag

Lönekonstuln
har en viktig
roll att fylla i
företagets håll-
barhetsarbete.

C

S

R

U

EXPERTFRÅGAN

kan börja med att sätta igång en process för att identifiera, analysera, sammanställa och rapportera sitt hållbarhetsarbete. I den processen har lönekonslterna en viktig uppgift.

8 En del myndigheter och organisationer har färdiga mallar som de vill att revisorn ska använda. Kan revisorn använda dessa och vad bör revisorn i så fall tänka på? Är det bättre att utforma intyget själv?

Svar: När revisorn fastställt vilken typ av standard som är tillämplig får en jämförelse ske mellan den föreslagna mallen och vad standarden föreskriver. Det finns skallkrav om detta. Om revisorn inte får igenom skallkraven kan det medföra att uppdraget inte kan utföras.

Även mindre företag bör förbereda sig för CSRD.

9 Om jag vill komma igång med hållbarhetsarbetet på min egen byrå, vad ska jag tänka på?

Svar: I boken Hållbarhet i praktiken finns en processbeskrivning som man kan följa, men det handlar först och främst om att utgå från den egna verksamheten och

vilka hållbarhetsfrågor som är särskilt viktiga för just dina intressenter (till exempel kunder, anställda, investerare). Vår erfarenhet är att de flesta redan har olika hållbarhetsaktiviteter som man inte har tänkt på och inte kategoriserat som just hållbarhetsaktiviteter. En bra början är att identifiera dem. I

vår bransch kan en typisk hållbarhetsaktivitet vara att skriva ut dubbelsidigt för att spara papper, att resa mer miljövänligt och använda tjänstecyklar eller välja tåget framför flyget.

10 Kan ni ge tips på fler hållbarhetsaktiviteter som man kanske inte alltid tänker på?

Svar: Det kan vara olika insatser som görs på byrån för att personalen ska må bra, och få en bra balans mellan arbete och fritid. Det kan också vara så att byrån stödjer olika välgörenhetsorganisationer eller gör insatser för det lokala samhället. I vårt yrkesutövande kan vi också bidra till att minska korruption och penningtvätt och säkerställa att företagen har en korrekt redovisning vilket också är viktiga hållbarhetsfrågor.

Skattedagar 2022 – 23

Ta del av årets nyheter på ditt sätt

 Wolters Kluwer

wltrsklwr.com/skattedagar

LÖNSAM REVISIONSBYRÅ TILL SALU

Omsättning för
revisionsuppdrag är ca 5 mkr
fördelat på ca 200 uppdrag,
lokal i söderförort i Stockholm

Vid intresse, kontakta: annonssvar@far.se

Birgitta Andersson

Kristina Linde

Foto: Anneli Nygårds

Så använder Boliden AARO i sitt hållbarhetsarbete

Boliden har haft AARO för sin koncernrapportering i mer än 15 år, och använder även AARO för insamling av data till sin hållbarhetsrapportering.

En solig dag i juni träffade vår säljchef Peter Sohlén **Kristina Linde**, Bolidens koncernredovisningschef och **Birgitta Andersson**, controller, som berättade om Bolidens hållbarhetsrapportering i AARO.

Vad är fördelarna för er att ha data för hållbarhetsrapporteringen samlad i AARO?

- Det är en fördel att ha allt samlat i en och samma databas. Vid beräkning av nyckeltal finns till exempel produktionsvolymerna och finansiella tal redan i databasen för beräkning, inleder Kristina.
- När det gäller vår hållbarhetsrapportering använder vi AARO för insamling av sifferdata i vår förberedande fas. Hållbarhetsdatan har fokus på miljöpåverkan, energianvändning och utsläpp, fortsätter hon.

Hur tar ni in data i AARO och hur frekvent gör ni hållbarhetsrapporteringen?

- Vi har månadsvis rapportering av hållbarhetsdata i AARO. Insamlingen görs från andra källor och data förs in via Excel-add in eller direkt via webben, förklarar Birgitta.

Använder ni någon standard (t.ex. GRI), och har koncernen några särskilda klimatmål?

- Absolut. Vi är ledande inom hållbarhet i vår bransch.

Vårt hållbarhetsteam övervakar olika hållbarhetsfrågor utifrån process- och produktperspektiv, via europeiska och nationella branschorganisationer. Vi använder TCFD, SASB och GRI, samt UN Global Compact. Koncernen har en omfattande klimatplan där vårt långsiktiga klimatmål är att minska vår CO2-intensitet med 40 % till 2030 i vår metallproduktion. Vi jobbar på flera olika plan för att nå detta mål, berättar Kristina.

Vad är fördelarna med AARO som ni ser, i allmänhet?

- Det är användarvänligt och hanterbart för bolagets systemadministratör att lägga upp nya konton och inrapporteringsformulär, säger Birgitta.

2020 fick ni utmärkelsen Sveriges bästa årsredovisning. Grattis! Juryn lyfte bland annat fram er gedigna hållbarhetsinformation. Hur viktigt är en bra hållbarhetsinformation tycker ni?

- Att inte publicera hållbarhetsinformation är idag inte ett alternativ för ett seriöst företag utan mer av ett måste, anser Kristina, och Birgitta håller med.
- Vi producerar metaller, nickel, koppar och zink, som är nödvändiga för klimatomställningen. Det är därför viktigt att vara transparenta. Och tack! Det kändes tillfredsställande att ha gjort Sveriges bästa årsredovisning, avslutar Kristina.

Läs hela intervjun på: aaro.com/pressrum/nyheter/.

AARO grundades 1989 och vårt färdiga standardsystem AARO används idag av ca 25 % av bolagen på Large & Mid Cap. Att kunna växa och förändra i systemet är viktigt för de drygt 30 koncerner som årligen implementerar AARO i Sverige.

Kontakta oss för en demo idag!

AARO – Din partner i alla aspekter av koncernrapportering

aaro.com

KRÖNIKA

PERNILLA LUNDQVIST & THERESE EKBERG

Första, andra, tredje, fjärde...

Femte! Vad pratar vi om? Nej vi är inte på auktion. Däremot är det eventuellt nu femte gången gillt som en ändrad koncerndefinition kan se sin plats i årsredovisningslagen (ÅRL). Som den påläste användaren säkerligen vet, innehåller ÅRL:s koncerndefinition ett krav på att äga en andel. Detta krav har stor påverkan på om ett företag ska konsolidera eller inte.

Koncerndefinitionen är oförändrad sedan 1995, det vill säga sedan ÅRL:s tillkomst. Däremot har koncerndefinitionen under årens lopp utretts i flera omgångar men dessa arbeten har i slutändan inte resulterat i någon ändring.

Vad kan då få bägaren att rinna över så att vi får en ny koncerndefinition från och med den 1 januari 2025? Jo, under 2014 infördes IFRS 10 för IFRS-rapporterande företag. I SOU 2022:29 Inkomstskatterapporter och några redovisningsfrågor har utredaren bland annat återigen lyft frågan om det inte är dags för en ändrad koncerndefinition. Det kan tilläggas att för IFRS-rapporterande företag är detta i princip en icke-fråga då de följer IFRS 10. Däremot är ÅRL styrande för om noterade företag ska upprätta en koncernredovisning eller inte och då gäller ÅRL:s definition. Däremot är det en större fråga för företag som tillämpar svenska normer, typiskt sett en K3-koncern.

DEN STORA SKILLNADEN mellan ÅRL och IFRS 10 är det krav som finns i ÅRL om att äga andel saknas i IFRS 10, vars koncerndefinition i grunden bygger på om bestämmande inflytande föreligger eller inte. Utredningen föreslår en ändring som innebär att kravet på att äga en andel tas bort och ersätts, likt IFRS 10, med att ett koncernförhållande föreligger om moderföretaget har ett bestämmande inflytande över den juridiska personen (exempelvis dotterföretaget). Utredningen slår fast att

PERNILLA LUNDQVIST
är ordförande i
FAR:s strategigrupp
Redovisning samt
FAR:s operativa grupp
Finansiell rapportering -
redovisning.

THERESE EKBERG,
ledamot i FAR:s
operativa grupp
Finansiell rapportering -
redovisningsgrupp.

bestämmande inflytande är grunden men att dess begrepp och tolkning får utvecklas inom ramen för god redovisningssed. I praktiken innebär det att Bokföringsnämnden får ta till pennan och utveckla detta grepp och i sina allmänna råd ge vägledning för när koncernförhållande föreligger. Det är nämligen nästintill omöjligt att förstå begreppet bestämmande inflytande utan att vara väl insatt i IFRS 10.

Men behövs det så mycket mer vägledning och får detta egentligen så stor effekt? Klassiskt svar om du frågar en specialist "Det beror på...". De allra flesta företag kan gå vidare utan att passera gå", medan de som dock behöver det får stanna upp rejält och kan komma att behöva analysera detta på djupet. Det gäller exempelvis bostadsutvecklingsföretag där bostadsutvecklaren upplåter bostadsrätter. Men detta beror på relationen och avtalen mellan bostadsutvecklaren och bostadsrättsföreningar och är en komplex fråga.

VI INOM FAR:S operativa grupp har dels haft en representant i utredningen, dels svarat på remissen till den del den rörde redovisningsfrågor. Vi tycker att det är dags att den nationella lagstiftningen följer utvecklingen internationellt och är därför positiva till förslaget ur ett redovisningsmässigt perspektiv. Däremot får också en ändrad koncerndefinition påverka på andra områden såsom skatterätt och associationsrätt där FAR framfört synpunkter. En textmässig ändring i form av att kravet på att äga andel tas bort och ersätts med bestämmande inflytande är dock ett stort steg i lagstiftningen eftersom det innebär att årsredovisningen delvis baseras på internationella regler. Blir det ingen ändring nu lär det inte bli någon ändring så länge vi är aktiva, för frågan är vad som ytterligare kan utredas givet de mängder av utrednings-sidor som skrivits historiskt. Nu eller aldrig!

Hur ska branschen
attrahera generation Z?

NÄSTA NUMMER

#1.23

UTKOMMER I FEBRUARI

Har du tid? Vi har tid för dig.

Med Blikk får du full koll på uppdrag, tidredovisning, kvitton, fakturering och löneunderlag – både för dig som byrå och dina kunder.

Rabatt för medlemmar
i FAR

BLIKK BYRÅ - FREE

Jobbar du på en mindre byrå? Byråer med upp till två användare kan använda Blikk Byrå helt kostnadsfritt.

Blikk Byrå - Byråstöd

Uppdragshantering och tidredovisning

- ✓ Flexibel tidredovisning för fakturering och lön
- ✓ Uppdragshantering, jobba med löpande och fasta priser samt återkommande fakturering
- ✓ Bevakningslistor
- ✓ Effektiv resursplanering
- ✓ Förenklad hantering av kvitton och utlägg
- ✓ Avtalshantering med e-signering
- ✓ Analysverktyg och rapporter

Blikk Byrå Partnerportal (kostnadsfri)

Samarbetsverktyg för dig och dina kunder

- ✓ Bjud in kunder och underlätta löneadministrationen
- ✓ Minska dubbelarbete
- ✓ Sakgranska tidrapporter, kvitton och utlägg
- ✓ Överför tids- och lönedata till lönesystemet
- ✓ Dela årshandlingar och andra viktiga dokument
- ✓ E-signering
- ✓ Skicka meddelanden

blikkByrå

Integrerat med Fortnox, Visma eEkonomi, Visma Administration och Björn Lundén.

Kompatibelt med marknadens vanligaste lönesystem.

Fördelaktiga partnerupplägg / Molnbaserat / Månads- eller årsabonnemang / Kostnadsfri support

Testa gratis och boka demo:

Besök www.blikk-byra.se eller ring 0911-25 73 00

B POSTTIDNING

Flowy Information AB
Box 610
832 23 Frösön

100% BYRÅ

För Sveriges viktigaste uppdrag

Som redovisningskonsult är du företagets viktigaste rådgivare. Vårt kall är att stötta dig och byrån till 100%. Genom att välja vår företagsplattform skapar du oändliga möjligheter att bli framgångsrik tillsammans med dina kunder.

Fortnox

fortnox.se/byra